

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра культурології та музеєзнавства

**АКТУАЛЬНІ
ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ**

**Альманах
наукового товариства «Афіна»
кафедри культурології та музеєзнавства**

Випуск 14

Засновано у 2003 році

Рівне – 2014

ББК 71.0
А 43
УДК 008:168.522

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ: Альманах наукового товариства „Афіна” кафедри культурології та музеєзнавства. – Вип. 14 / За ред. проф. В.Г. Виткалова. – Рівне: РДГУ, 2014. – 256 с.

Головний редактор:

Виткалов В.Г. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри культурології та музеєзнавства РДГУ

Редакційна колегія:

Афанасьєв Ю.Л. – доктор філософських наук, професор Київського університету ім. Б.Грінченка
Баканурський А.Г. – доктор мистецтвознавства, професор Одеського національного політехнічного університету
Виткалов С.В. – кандидат мистецтвознавства, доцент РДГУ (відповідальний секретар)
Воробйов А.М. – кандидат педагогічних наук, професор РДГУ
Дем’янчук О.Н. – доктор педагогічних наук, професор Луцького інституту розвитку людини „Україна”
Жилюк С.І. – доктор історичних наук, професор РДГУ
Коваль Г.П. – доктор педагогічних наук, професор РДГУ
Кралуцький П.М. – доктор філософських наук, професор НУ „Острозька академія”
Круль П.Ф. – доктор мистецтвознавства, професор Прикарпатського національного університету ім. В.Стефаника
Кушнарєнко Н.М. – доктор педагогічних наук, професор ХДАК
Поніманська Т.І. – кандидат педагогічних наук, професор РДГУ
Постоловський Р.М. – кандидат історичних наук, професор РДГУ
Стоколос Н.Г. – доктор історичних наук, професор РДГУ
Троян С.С. – доктор історичних наук, професор РДГУ
Костюк Л.К. – кандидат історичних наук, доцент РДГУ
Швецова-Водка Г.М. – доктор історичних наук, професор РДГУ
Яремко-Супрун Н.О. – доктор мистецтвознавства, професор РДГУ

Рецензенти:

Арцишевський Р.А. – доктор філософських наук, професор Волинського національного університету ім. Лесі Українки
Брилін Б.А. – доктор педагогічних наук, професор Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського

Науковий редактор і упорядник випуску – **проф. Виткалов В.Г.**

ISBN 978-966-8424-77-9

Редакція не завжди поділяє точку зору автора. За точність наведених цитат, імен, прізвищ, дат відповідальність несуть автори.

Друкується за рішенням вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 4 від 28.11.2014 р.)

Свідомство про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації, серія КВ № 15561-4033 Р. Зареєстровано Міністерством юстиції України, наказ № 1489/5 від 18.08.2009 р.

Key words: a museum, museum pedagogics, museum communication, cultural and educational activity of the museum, an archive-museum.

Аннотація

Петрович В.В., Бокий Т.Ф. Использование средств музейной педагогики в культурно-образовательной деятельности музея

Показана роль музея в современном обществе. Установлено, что теоретическую основу культурно-образовательной деятельности музея, что является важным компонентом музейной коммуникации и одним из ведущих направлений музейной работы, составляет музейная педагогика.

Ключевые слова: музей, музейная педагогика, музейная коммуникация, культурно-образовательная деятельность музея, архив-музей.

Надійшла до редакції 1.10.2014 р.

УДК 34.2

Опришко І.П. – студ. ін-ту філології КНУ ім. Т. Шевченка;
Казначеева Л.М. – канд. іст. наук, доц. кафедри культурології РДГУ

МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО ПЕРЕКЛАДУ У НІМЕЦЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Актуальність дослідження. Мова – складне і багатогранне суспільне явище, що є основним засобом людської комунікації. Процес оновлення словникового складу німецької мови, як будь-якого іншого, є процесом безперервним. Розвиток суспільства відображається у мовній площині численними лексичними одиницями, що визначають певні зв'язки, відносини та зміни, що спричиняють лексичні інновації і перетворення у мові. Саме мова є матеріалом, за допомогою якого спілкуємося, мислимо і відчуваємо. Водночас мова є засобом мислення, спілкування та результатом вираження думок і почуттів людини. Таким чином, думки є підґрунтям отримання нових знань, а мова закріплює здобуті знання, дозволяє передати отриманий досвід майбутнім поколінням. Саме тому мовна система забезпечує прогрес як окремої людини, так і суспільства загалом.

Німецька література на сучасному етапі свого розвитку визначається як цілісна система, що утворює велику кількість взаємопов'язаних підсистем. Для надання літературному твору автентичності письменники часто використовують різноманітні діалекти, аргі, жаргони, сленги представників різних професій, соціальних і вікових груп, історичних епох. Однак усі вони мають більш або менш інтенсивний вплив на процеси, що відбуваються у загальнонаціональній німецькій мові та літературі, визначаючи її особливості і тенденції розвитку. Тому закономірно, що однією з важливих складових сучасної загальнонаціональної німецької мови є молодіжний сленг. Він є досить неординарним явищем і являє окрему мовну підсистему, яка, проте, взаємодіє з іншими мовними підсистемами.

Сленг (синонім – «жаргон») становить важливу частину розмовної мови, відіграє значну роль у її вивченні. Тож у сучасному житті та спілкуванні він викликає інтерес, оскільки молодіжна мова завжди мала особливу, не форматну й самобутню форму спілкування і не втрачає актуальності й інтересу. Доказом цього є чимала кількість словників, наукових праць та літератури з питання вивчення та семантизації молодіжного сленгу. На сучасному етапі вивчення молодіжного сленгу актуальним є його комплексне дослідження, зокрема розгляд сленгу в мовній системі, врахування впливу лінгвокогнітивних, соціолінгвістичних молодіжних субстандартів на розвиток мови.

Актуальність вивчення німецького молодіжного сленгу зумовлена зростанням мовознавчого інтересу до лінгвістичних субстандартів, швидкою змінюваністю лексичного складу молодіжного сленгу, який на кожному етапі свого розвитку потребує нових досліджень, необхідністю застосування до його вивчення нових підходів, зокрема лінгвокогнітивного та соціолінгвістичного, а також браком відповідних досліджень на лінгвістичному просторі України.

Огляд використаної літератури. Дослідження німецьких соціологів Р. Дарендорфа, У. Бека показали, що з 90-тих років ХХ ст. у Німеччині особливого значення набув молодіжний спосіб життя, що знайшов своє мовне вираження саме у молодіжному сленгові. Наслідком посилення ролі молоді в житті німецького суспільства є зміцнення позиції молодіжного сленгу у мовній системі.

Серед різних форм існування мови значну увагу дослідники приділяють соціолектичному виміру мови, що складається з мовних субстандартів різного ступеню кодифікованості, в т.ч. молодіжного сленгу [1]. Значна кількість праць мовознавців присвячена дослідженню особливостей сленгової лексики окремих соціальних та соціально-професійних груп, зокрема сленгу студентів [11], учнівської молоді [2], соціолекту футбольних фанатів [5], інтернет-сленгу і комп'ютерного сленгу [13] тощо.

Метою дослідження є вивчення молодіжного сленгу і особливостей перекладу німецької молодіжної лексики українською мовою.

Основний виклад матеріалу. Сучасні лінгвісти та науковці, що займаються дослідженням молодіжного сленгу, зазначають, що молодіжна мова може бути не тільки негативним явищем, що засмічує мову, а навпаки функціонувати на користь її розвитку, оскільки мова характеризується сталою динамічністю. Кожне покоління

принносить щось нове, сучасне в структуру та лексику загальнонаціональної мови. Молодіжний сленг трансформується з негативного явища на невід'ємну частину мови. Тому його вивчення для мовознавства є актуальним, і передусім – стилістичних особливостей німецького молодіжного сленгу як динамічної частини мови з лінгвістичним вираженням специфіки субкультур й особливостей його перекладу.

Врахування різноманітних стилів молодіжного спілкування визначає поняття молодіжного сленгу в науковій літературі. Однак визначення поняття молодіжного сленгу є неоднозначним, оскільки зумовлене гетерогенністю самої формації молодіжного жаргону. Сленг – не літературна додаткова лексична система, що являє паралельну експресивно-оцінну, найчастіше стилістично знижену синонімію позначень загальновідомих понять і належить певній соціальній субкультурі, а є різновидом соціолекту – соціально-маркованої лексики певної суспільної групи у межах національної мови [7; 56]. Водночас молодіжний сленг є рядом слів і виразів, властивих для молодих людей і часто ними вживаними, але які не сприймаються старшими поколіннями як загальноживані або літературні [6; 169].

Як зазначають окремі мовознавці, молодіжних мов є стільки, скільки є соціальних молодіжних груп. Мова молоді – це відображення світогляду молодого покоління, його сформованих цінностей та життєвих орієнтирів, відображення духовної і лінгвістичної творчості молоді. Молодіжна мова розглянута в більш широкому психологічному аспекті в працях німецького мовознавця Г. Генне [1; 208]. Науковець підкреслює відмінність молодіжної мови від мови дорослих, саме відображенням поглядів молодого покоління на світ мовними засобами. Про мову як лінгвістичне вираження специфічної субкультури молоді висловлюється німецький дослідник П. Браун. Він зазначає, що молодіжна мова – феномен, що об'єднує групи молодих людей і є лінгвістичним вираженням специфіки різних молодіжних субкультур [7; 8].

Спираючись на дослідження згаданих вище вчених, можна виокремити основні ознаки молодіжного сленгу як вікової специфіки. Звісно, молодь використовує сленг чи жаргон лише у неофіційному та міжособистісному спілкуванні, що зумовлене віковою неоднорідністю молоді в групах (більш старші і молодші); соціальною неоднорідністю молоді (оскільки до складу великої соціально-вікової групи входять менші за обсягом соціальні молодіжні групи, що мають свою мовну специфіку); територіальною неоднорідністю (часто молодіжний жаргон пов'язаний з місцем проживання молодих людей, регіональною приналежністю); гендерними відмінностями (використання елементів лексики представниками молоді чоловічої статі); стилістичною заниженістю молодіжного сленгу [8]. Та як зазначає П. Браун [7; 8], різноманітні конотативні відтінки слугують стимулами для емотивності і підкреслюють значимість поняття «стилістична заниженість» для молодіжного жаргону.

Такими лексичними одиницями, що надають стилістичного відтінку сленговій лексиці є «жартівливі вирази» (*Ackerdesigner-Landwirt; Algenfresser-Vegetarier, Kellerkind-Kind mit blasser Hautfarbe*) «фамільярні» (*Barackenbauer Architekt, Evolutionsbremse-Dummkopf; Birnenpflücker-Idiot; Pandabär-Frau, die sich sehr stark schminkt*) «вульгарні вирази» (*Bienenkotze-Honig; Fummelbunker, Hüpfbunker-Discothek; Mandelnspülung-Zungenkuss*) «іронічні» (*Hügellandschaft-jemand mit vielen Pickeln; Käsen-Niederlande; Mäusepony-hässliche Frisur; Hungerturm-sehr dünner Mensch*) «зневажливі» (*Gesetzschwafler-Anwalt; Intelligenzparodist-Angeber, Dummkopf; Ketchupdeckel-Mensch mit roten Haar; Kinderknast-Grundschule*) [14].

Емоційне забарвлення також є однією з важливих ознак молодіжного сленгу. Яскрава емоційність молоді виражається у використанні вигуків слів зі зниженою стилістикою (*Ui, «Ui, tat der Dicke seine Überraschung»; Halleluja!, Ey-«Ey, Tussi, wie geht's»; Hey- «Hey, Sie da oben!» Och, nö «Och, nö ...jaulte Dilbert»; Eyy-« Eyy, Plastikgänger! Heute schon wieder ein Fax bekommen?»*) [9].

Яскраву виражену емоційність підкреслюють використані інтенсифікатори типу *voll, echt-«Echt cool, Petra»; «Echt abgefahren, echt geil echt was los, die heute echt gut drauf cool», «sie war voll durchgeknallt»* [9].

Особливою ознакою молодіжного сленгу є використання специфічних скорочених мовних одиниць (привітання, лексем тощо) Наприклад, студенти часто використовують скорочені слова, речення фрази. *«Uns geht's doch gut.»; «Och nö, ...Ich hab noch nichts Erzählt»; «Halt's Maul, Kugli»* [9].

Для молодіжної мови характерною є економія зусиль, що проявляється у специфічних скороченнях речень і фраз, які є характерними для sms та Інтернет спілкування. Використовується скорочення англійських фразеолексем, а також німецьких формул, які найчастіше вживаються молодими людьми. *«-Was machst du? – nix»; «Abi und dann?»* [9].

Характерною ознакою молодіжного сленгу є ще й метафоричні номінації на зразок: *Apothekenfrühstück* (Tabletten, Drogenkonsum наголос на основному періоді приймання таблеток, у першій половині дня, а саме за сніданком) *Fackelschein* (eine Idee haben, наголошується перша частина як світло, яке осяйнуло голову) *Hackfleischkarrusel* (Döner am Spieß, друга частина слова показує саме функцію обертання) *Mageschampoo* (Bier, друга частина показує саме вигляд напою, під Champoo мається на увазі піна) *Muckitoaster* (Solarium, друга частина слова, показує саму функцію нагрівання як у тостері) *Murmelschuppen* (Kirche – акцентування на основній діяльності прихожан – молитві), *Mundwüste* (Durst haben, справа у порівнянні з пустелею) *Naschkatzenschreck* (Waage-акцентування на залякуванні, щоб менше їсти) [14].

Оригінальність та влучність номінацій, створених молоддю, полягає у здатності точно підмітити характерні ознаки, явища, дії чи предмета, а також у частковій гіперболізації цих ознак, цим самим підкреслюючи неординарність молодіжного мислення. Тому метафоричні номінації підкреслюють креативність молодіжного сленгу [1; 34].

Проблеми перекладу розмовної мови існують у двох аспектах. З одного боку, мова відображає історію розвитку народу, її самобутність, автентичність, неповторність і передати її особливості засобами перекладу в повному обсязі неможливо.

З іншого ракурсу, будь-яку основну інформацію, виражену мовними засобами можна передати за допомогою перекладу. Звісно, при цьому не підлягає перекладу гра слів, певний підтекст, регіональні особливості слів та певні мовні нюанси. Проте в перекладі існують засоби компенсації: чим менший сегмент підлягає перекладу, тим складніше забезпечити точність. Переклад тексту здійснюється завжди, проте існують слова, ще не перекладаються точно. Переклад прагне створити зразок, необхідний зі стилістичної та предметно-логічної точки зору, для розкриття семантики німецької сленгової одиниці. Та можливе використання і жаргонного компоненту, або нейтрального. Нейтральний переклад часто використовується для пояснення переносного значення, жаргонного еквівалента, для міжмовної омонімії. Щоб уникнути зіткнення ідентичних смислів, доводиться надавати перевагу «нейтральному» варіанту перекладу, найбільш близькому значенню, так як неповнота інформації більш допустима, а ніж відступ від змістовного паралелізму. Однак у практиці перекладу типовим є відмова від збереження еквівалентності, щоб передати необхідний збіг значення та змісту. Відомий російський лексикограф В. Девкін вважає, що переклад повинен забезпечити рівноцінність таких моментів, як об'ємність поняття, внутрішня форма, ступінь заниженості, приналежність до певної частини мови, етичне забарвлення, естетика слова, тощо [3; 21]. Звичайно переклад повинен забезпечити адекватність за усіма ознаками, зазначеними В. Девкіним. У перекладі не можна механічно обертати німецько-українські відповідності на українсько-німецькі. Проте існують декілька десятків можливих комбінацій збігів та розбіжностей слів мови перекладу і оригіналу за окремими параметрами.

У перекладацькій практиці існують випадки, коли переклад є неприйнятним. Таким, приміром, є поморфемний переклад *jdm. in den Arsch treten* – *дати комусь, шпїцака під зад*, хоча дослівно *комусь наступити на зад*, *ein Geruch weitertragen* – *розповсюджувати плитку*, дослівно *переносити плитку далі*, *weiterrennen* – слід перекладати як *продовжувати спати*, хоча дослівно *спати далі*.

Також, якщо переклад не дає узагальненої номінації у мові перекладу, то буквальний переклад внутрішньої форми є неприйнятним. Наприклад, *Seine Augen sind überquellen* – *Йому очі вилазять з орбіт*, хоча дослівно «*його очі надзвичайно набухлі*». *Papa, ich bin nicht blau* «*Тату, я не вмазаний*», хоча дослівно «*Тату, я не голубий*». *Laterne ngarage haben* – «*залишити машину на вулиці*» або «*не мати гаража*», проте дослівно «*мати гараж під ліхтарями*».

Часто в жаргонній лексиці української мови є відповідні антоніми з достатньо повною ідентичністю «*Seit dieser Moment hatte er mehr oder weniger in die Gruppe hineingezwängt*» – «*І з цього моменту більшим менш вимушений вступити в групу*» [9].

Der Junge klebt am Schaufenster – «*хлопчика не відтягти від вітрини*», дослівно «*хлопчик приклеївся до вітрини*» [9].

Висновки та перспективи дослідження. У мові, як віддзеркаленні епохи, існує молодіжний сленг – найсвіжіше відображення сучасності, що неминуче впливає на мовну систему. Молодіжний сленг як складна молодіжна організація включає в себе ще кілька вужчих підсистем, залежно від представників вікової категорії, соціальної групи, професійної групи, групи з певного регіону тощо. Молодіжний сленг є нормативно зниженим, емоційно яскраво забарвленим, функціонально обмеженим субкодом соціально вікової групи молоді, що відображає її погляд на світ, ціннісні орієнтири, ідентифікує членів групи, виконує функції консолідації, прихованого престижу, відмежування.

До перспектив дослідження належить вивчення зміни лексичного складу та особливості перекладу молодіжної мови, сленгу чи жаргону, а також лінгвістичні особливості перекладу українською мовою. Тому вивчення теми є актуальною і подальші розвідки у цьому напрямі являтимуть науковий інтерес для наступних публікацій.

Список використаної літератури:

1. *Береговская Э. М.* Молодежный сленг : формирование и функционирование / Э. М. Береговская // Вопросы языкознания. – 1996. – №3. – С. 32–41.
2. *Вальтер Х.* Толковый словарь русского школьного и студенческого жаргона : ок. 5000 слов и выражений / Х. Вальтер, В. Мокиенко, Т. Никитина. – М. : Астрель: АСТ : Транзиткнига, 2005. – 360 с.
3. *Девкин В. Д.* Немецко-русский словарь разговорной лексики / В. Д. Девкин. – М. : ЭТС, 2002. – 408 с.
4. *Кияк Т.* Перекладознавство / Т. Кияк, А. Науменко, О. Догуй. – К. : КНУ ім. Т. Шевченка. Ін-т філології, 2008. – 543 с.
5. *Кудрявцева Л. А.* Словарь молодежного сленга города Киева / Л. А. Кудрявцева, И. Г. Приходько. – К. : ООО «ИД «Аванпост-Прим», 2006. – 198 с.
6. *Левикова С. И.* Молодежный сленг как своеобразный способ вербализации бытия / С. И. Левикова // Бытие и язык. – Новосибирск, 2004. – С. 167–173.
7. *Селіванова О.* Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія / О. Селіванова. – К., 2006. – 716 с.

8. **Христенко О. С.** Німецький молодіжний сленг : лінгвокогнітивний та соціолінгвістичний аспекти: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/ard/2009/09hoslsa.zip>
9. **Benjamin Lebert** «Crazy» GmbH München, Bartelsmann Taschenbuch.
10. **Braun P.** Tendenzen in der deutschen Gegenwartssprache Sprachvariatäten / Peter Braun-Stuttgart; Kahlhammer, 1998. – 265 s.
11. **Ehmann H.** Jugendsprache und Dialekt-Regionalismen im Sprachgebrauch von Jugendlichen / Hermann Ehmann. – Opladen : Westdeutscher Verlag, 1992. – 252 s.
12. **Henne H.** Jugend und ihre Sprache: Darstellung, Materialien, Kritik / H. Henne. – B.-N.Y.: de Gruyter, 1986. – 385 s.
13. **Rosenbaum O.** Chat – Slang: Lexikon der Internet-Sprache / O. Rosenbaum, O. Chat – Slang: Lexikon der Internet-Sprache / O. Rosenbaum. – München-Wien : Hanser, 2001. – 454 s.
14. **Wörterbuch der Jugendsprache 2013 PONS GmbH, Stuttgart**

Резюме

Розглядаються поняття, стилістичні особливості німецького молодіжного сленгу, а також труднощі та особливості його перекладу; розкриваються ознаки молодіжного сленгу і специфіка перекладу в сфері взаємовідносин молодіжного соціолекту в німецькій та українській літературній мові.

Ключові слова: молодіжний сленг, стилістичні особливості, особливості перекладу.

Summary

Opryshko V.P., Kaznachejeva L.M. Youth slang and features of his translation in german literature

This article considers the concept of youth slang, stylistic peculiarities of German youth slang, and difficulty of their translation. The basic features and characteristics of youth slang translation relations in the field of youth sociolinguistics in German and Ukrainian literary language.

Key words: youth slang, stylistic peculiarities, difficulty of translation.

Аннотация

Опришко И.П., Казначеева Л.М. Молодежный сленг и особенности перевода в немецкой литературе

Рассматриваются понятия, стилистические особенности немецкого молодежного сленга, трудности и особенности их перевода. Раскрываются признаки молодежного сленга и специфика переводов в сфере взаимоотношений молодежного социолекта в немецком и украинском литературном языке.

Ключевые слова: молодежный сленг, стилистические особенности, особенности перевода.

Надійшла до редакції 3.11.2014 р.

ЗМІСТ

<i>Постоловський Р.М.</i> Потенційні можливості університету в регіоні	3
<i>Виткалов С.В.</i> X Всеукраїнська науково-практична конференція «Українська культурно-мистецька практика в історичній ретроспективі» у м. Рівне	5
<i>Виткалов В.Г.</i> Наукові проблеми України в аспекті культурно-мистецької практики	6

РОЗДІЛ I.

ЕТНОКУЛЬТУРНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ КОНТЕКСТ

<i>Князікевич А.В.</i> Весільна обрядовість Східного Полісся: етнографічний матеріал, зібраний у с. Паліївка Ямпільського району Сумської області (липень 2013 р.)	11
<i>Процук В.В.</i> До питання про особливості пісенно-танцювального фольклору Волинського Полісся	17
<i>Пилипак М.А.</i> Весільна обрядовість Українців Альшеївського району Республіки Башкортостан	21
<i>В'юн К.В.</i> Етнографічна спадщина Українців у музеях діаспори	27
<i>Сінельнікова В.В.</i> Господарська діяльність Українців Нижнього Поволжя: землеробство (історико-етнографічна довідка XVIII-XX ст.)	29
<i>Волковічер Т.М.</i> Українські сюжетні рушники з написами (кін. XIX – перша пол. XX ст.): взаємодія народної і масової культури	34
<i>Карпова Л.О. Магеря О.П.</i> Моральні традиції української сім'ї	39
<i>Просандєєва Л.Є.</i> Культурний вплив дозвілля на розвиток особистості	42
<i>Парчевська Д.І., Казначеева Л.М.</i> Проблеми молодіжного дозвілля на сучасному етапі (на прикладі м. Рівне)	46
<i>Трохимчук М.</i> Проблеми та тенденції розвитку сучасного молодіжного дозвілля в Україні	49
<i>Маринич Л.М., Костюк Л.К.</i> Придорожні хрести на теренах Рокитнівщини: історія, інтерпретація, смисли	53
<i>Ясковець О.В.</i> Українські традиції випікання хліба: етнорегіональний аспект (за матеріалами опитування у Корецькому районі)	55
<i>Павлуш К.</i> Свято Купала: традиції та сучасна культурна регіональна практика	58
<i>Полюхович О.В., Костюк Л.К.</i> Весілля в духовній культурі населення Рівненського Полісся: традиції та новітні навіщення	61
<i>Чуб Г.В.</i> Діти у великодньому святі України	65
<i>Обух Л.В.</i> Культурно-освітня діяльність українців у Східній Словаччині (методичне забезпечення навчального процесу в середині XX ст.)	69
<i>Кметюк Т.В.</i> Збереження національних традицій на фестивалі «Українська весна» у Польщі	72
<i>Мартинюк О.</i> Сутність поняття «свято» у працях науковців	76
<i>Оборська С.В.</i> Традиції українського модерну в оздобленні сільського житла Київщини	80
<i>Кюнцилі Р.</i> Унікально-універсальні співвідношення церковної архітектури українського села	83

РОЗДІЛ II.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ КУЛЬТУРИ

<i>Ясінський М.М.</i> Інформаційна концепція культури	87
<i>Репін А.</i> Функції масової культури	89
<i>Шило М.</i> Розвиток інтелектуальної культури українців під впливом глобалізаційних процесів	94
<i>Новоселецький М.Ю.</i> Культурно-історичний аспект курсу фізики	97
<i>Жук В., Давидюк Л.</i> Діяльність рівненського центру ПК та ППК НАКККІМ із підвищення кваліфікації бібліотечних кадрів	101
<i>Якубова Т.А.</i> Біографія Т.Шевченка в польських енциклопедіях С.Оргельбранда та А. Вислицького (за матеріалами польськомовного фонду НБУВ)	105

<i>Гірняк Г.З.</i> Реформування системи органів місцевого самоврядування в Україні: концепція, проблеми, досвід	108
<i>Сапфірова Н.М.</i> Щоденник Н.Пташкіної як документальне свідoctво історії родини Й. Маршака у пореволюційний період (1918-1920)	113

РОЗДІЛ III.

ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ

<i>Сойчук Р.Л.</i> Феномен «національного самоствердження особистості» у науково-теоретичних виданнях	118
<i>Миколасенко О.М., Кучина Н.І.</i> Основні підходи до визначення поняття «гра» в історичній ретроспективі	121
<i>Ластовецька Л.В.</i> Хорові твори сучасних композиторів Галичини в педагогічному репертуарі ВНЗ	127
<i>Дудик Р.</i> Питання формування і вдосконалення викладацької майстерності педагогів-диригентів	130
<i>Зайцева О.</i> Питання розвитку поліфонічного слуху учнів старших класів ДМШ у наукових дослідженнях	133
<i>Лацівська Я.В.</i> Проблеми формування позитивного ставлення до навчання студентів у педагогічних дослідженнях	136
<i>Войтович Г.О.</i> Моральна культура майбутнього вчителя музичного мистецтва: теоретичний аспект	140
<i>Крижановська Т.І.</i> Методичні аспекти реалізації інтегративного підходу в процесі викладання курсу «українська музична література» у ВНЗ і рівня акредитації	144
<i>Вишотравка Л.І.</i> Клас удосконалення професійних танцівників: педагогічна методика Асафа Мессерера	147
<i>Мазурок І.В., Кругляченко А.Ю.</i> Самостійна робота студентів педагогічного коледжу як чинник формування професійності	151
<i>Мельник Л.В.</i> Фахова компетентність майбутнього вчителя музики як складова навчального процесу	154
<i>Колесніков С.А.</i> Шляхи формування компетентності майбутнього вчителя музики	158
<i>Каленюк О.М.</i> Художнє витинанкарство в контексті підготовки майбутнього художника-педагога	162
<i>Чернюшок О.В.</i> Техніка «Квілте» у декоративній текстильній композиції	167
<i>Дудик Р.В.</i> Процес художньо-педагогічного спілкування учителя музики з хоровим колективом	169
<i>Пішванова В.О.</i> Адаптивні механізми післядипломної освіти	173
<i>Нурулліна І.</i> Молодіжні неформальні рухи в Україні (кінець ХХ – початок ХХІ століття)	177
<i>Понадин Т.</i> Соціальні проблеми в Україні крізь призму діяльності жіночих організацій	180
<i>Петровиц В.В., Бокій Т.Ф.</i> Використання засобів музейної педагогіки у культурно-освітній діяльності музею	184
<i>Опришко І.П., Казначєєва Л.М.</i> Молодіжний сленг та особливості його перекладу у німецькій літературі	188

РОЗДІЛ IV.

МИСТЕЦТВО У РОЗМАЇТТІ ВИЯВІВ

<i>Шман С.Ю.</i> Ікона в музейному фонді: дослідження та реставрація Ю.О. Олсуф'єва	192
<i>Зорич Ю.</i> Театри українських міст періоду 1943-1945 років	195
<i>Горох Г.С.</i> Дитяча хорова творчість Рівненщини в період державної Незалежності України	198
<i>Радченя Т.Ф.</i> Сучасна патріотична музика в Україні	202
<i>Гончарук В.</i> Пошуки композиційно-пластичної та образної виразності у творах Львівських скульпторів другої половини 1980-1990-х рр.	206
<i>Матоліч І.Я.</i> Дослідницька праця та навчальний процес на кафедрі історії і теорії мистецтва Львівської Національної Академії Мистецтв	209

Христюк Ю.С. Функціональна обумовленість дитячого інтровертивного ігрового середовища в громадських закладах	212
Погребняк Г.П. Авторське кіно в міжнародному фестивальному просторі	215
Зінчук І. Творчий злет «Пікардійської терції»	218
Боровець О.О., Казначесва Л.М. Взаємодія національних музичних культур Сходу та Заходу на сучасному етапі	221
Шевчук Б.М. Особливості формування імпресіоністської течії на теренах Європи кінця XIX – початку XX ст.	224
Чайковська А.А. Мистецька спадщина Г.Нарбута у контексті розвитку графічного мистецтва України	228
Ковтун М.М. Тема материнства в творчості Т. Шевченка-художника	233
Волошина В.М., Шолудько Н.Г. Анімація в туризмі як предмет наукового дослідження	236
Поліщук Ю. Кантата «Дніпро реве» Д.Січинського: особливості втілення художнього образу	239
Соїч В.П. Стан, проблеми та перспективи розвитку закладів культури на селі	242
Гищак Г.Я. Культурно-дозвіллева діяльність закладів культури Самбірщини	246
Новосад О. Музичне мистецтво Волині періоду державної незалежності України	249